

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 161. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1913. július 15.

Beöthy László.

Beöthy László távozása a kereskedelmi miniszteri székből: vesztesége az országnak, vesztesége Bihar megyének, vesztesége Nagyvárad városának.

A kereskedelmi miniszteri tárca egyike a legfontosabbaknak. Nem csupán azért, mert a kereskedelem az ország egyik legerősebb és jelentőségében folyton gyarapodó erőforrása (bár csak volna ez az erőforrás a keresztény magyarságé is!) hanem azért is, mert a mi speciális helyzetünkben nem célszerű külön vasuti, vagy mondjuk közlekedési minisztériumot is felállítani, hanem annak teendőit is a kereskedelmi minisztériumra kell bízni. Hogy mit jelent egy céltudatos politika a kereskedelmi tárcában, azt legjobban bebizonyította Baross Gábor és hogy mennyit lehet ártani a kereskedelmi minisztériumból az egész országnak, — no hát azért sem kell messzire menni példáért.

Általános öröm és megelégedés fogadta tehát Beöthy László kinevezését kereskedelmi miniszterre s általános sajnálkozás kíséri távozásában.

Beöthy László a miniszteri székből is az volt, aminek mi itt Nagyváradon és Bihar megyében megismertük: a munka, a férfias, kitartó munka embere.

Beöthy László a magyar gentry minden nemes kiválóságának prototípusa. Előkelő, lebilincselően szives modor, munkakedv és munkabírási, kristálytisztá jellem, szilárd meggyőződés és erős hazaszeretet: ezek tartották fenn a magyar gentry

közjogi kiváltságait évszázadokon át, ezek biztosítják ama tagjai részére, a kik a nemes, hagyományos erényekhez hívek maradtak, a társadalmi pozíciót ma is. De talán senkiben ezek a kiváló egyéni sajátságok annyira kifejlődve nincsenek, mint éppen Beöthy Lászlóban.

A mily fényesen tudta ragyogtatni e kiváló egyéni sajátságait Nagyvárad és Biharvármegye főispáni székében, éppen annyira megnyerte velük az embereket mint miniszter.

A kereskedelmi miniszteri tárca speciális ügykörébe Beöthy, a ki addig a közigazgatással foglalkozott, bámulatos gyorsan beleélté magát. És a mint tájékozást szerzett magának, érvényesíteni tudta azonnal egyéniségét. A kereskedelmi minisztérium ügykörének alig van ága, melyet e rövid idő alatt is jelentékenyen előbbre ne tudott volna vinni. Közlekedésügyünk az ő minisztersége alatt jelentékenyen fejlődött. Nemesak új vasutvonalak épültek, hanem a meglévők is a járatok szaporítása és gyorsítása folytán teljesítőképességükben rendkívül sokat nyertek. A vasuti és általában a közlekedési politika Beöthy Lászlóban találta meg azt az európai színvonalon álló férfit, a ki közlekedésügyünknek a közelmúltban talán kissé megingott kitűnő hírnevét ismét hosszú időre biztosította céltudatos irányítással.

Vasuti politikájának egyik sarkalatos programpontja volt az üzletvezetések szaporítása. És itt Nagyvárad város örök hála van

kötelezve Beöthy László iránt. Beöthy felismerte Nagyvárad földrajzi helyzetének és egyre növekvő forgalmának jelentőségét s Nagyvárad részére biztosította az új üzletvezetőséget. Nemesak helyi jelentősége van ennek az elhatározásnak, bár az üzletvezetőség idehelyezése természetesen első sorban bennünket nagyváradiakat érdekel a város fejlődése szempontjából. A nagyvárad üzletvezetőséghez csatolandó vonalak szolgálatának ellátása jelentékeny könnyebbitést fog az új biztosítással nyerni s ez ismét országos jelentőségű tény.

Beöthy László tudta méltányolni a közutak jelentőségét is. Ezen a téren az ország vidéke, többek közt bizony éppen Bihar megye is, meglehetősen elmaradt. Beöthy László miniszterségéhez fűződik a közutak fejlesztése, állandóbb jellegű kiépítése. Az ő uti politikájának lesz köszönhető, ha Bihar megye uthálózata 10–12 év múlva igazán európai színvonalon fog állani.

Nem tévesztette szem elől Beöthy László az ipar és az iparosok ügyeit sem. A magyar iparos osztály ma a magyarságnak egyik erős, független tényezője, amelynek csak meg kell adni a kellő támogatást és a módot a további kiképzésre, az intenzívebb munkálkodásra, hogy a gyáripár mellett is és a külföldi versennyel szemben is meg tudjon állni. E téren is fölismerte és honorálta Beöthy László Nagyvárad iparának jelentőségét. Nemesak föl emelte az iparostanonciskola évi államsegélyét, hanem megadta Nagyváradnak a szeptemberben már megnyitott fa- és fémipari szakiskolát, melynek iparunk fejlődésére

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, guharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitűnő kivitelben készítettnek.

Telefon 419.

gyakorlandó áldásos kihatását ma még megmérni sem tudjuk.

Mint ezekben, úgy általában minden cselekedetében a magyarságot tartotta szem előtt. A bihari rózsák levegőjéből magába szítt, a családi nemes hagyományokban sziklaszilárd alapot birt magyar fajszeretet sugárzott ki egész lényéből, egész tevékenységéből. Ez serkentette arra az óriási, fáradhatlan munkásságra, mellyel aránylag rövid minisztersége alatt is az alkotások egész sorozatával írta be nevét a magyar történelembe s amelyet megbénítani még a csapások sem voltak képesek...

Együtt éreztünk vele, mikor fájdalomt emelt fővel viselte, együtt éreztünk vele, mikor lankadatlan munkásságának legszebb jutalmát a becsületesen teljesített férfias öntudatában kereste. Csak most nem érzünk vele együtt, mikor visszavonulásra határozta el magát és visszavonulása ténynyé is vált. Nem vagyunk olyan gazdagok az igazán dolgozó, a vir integer minden érényével ékes politikai tehetségekben, hogy a Beöthy Lászlókat visszavonultságban tudhatnók. Bizonytalán kényszerítő okok voltak azok melyek visszavonulásra birták; meghajlunk előttük, de hangsúlyozzuk, hogy a nemzet ezt a visszavonulást nem tekinti, nem tekintheti véglegesnek. A nemzet vezérei közt az első sorában ott fogjuk érezni állandóan s bizonytalán ott fogjuk látni valósággal is ismét a bihari magyarság egyik legnemesebb, legigazibb értékét: Beöthy Lászlót.

*

A román-bolgár háború.

Bukarest, július 14.

Amilyen bizonyos, hogy Románia néhány héttel ezelőtt még elkerülhette volna a háborút, mert semmiféle kényszerítő oka sem volt rá, éppen olyan bizonyos, hogy most már meg kell itatni szomjassá lett katonáit vérrel. Mert Bulgária teljesíthette Románia követelését és a kormány elrendelheti ezután a mozgósítás megszüntetését, de csak a hadsereget szerelheti le, a háborút akaró, sőt követelő katonákat nem. A hetek óta tartó izgatás olyan rettenetes nagyerőjű feszültséget keltett a lelkekben, amely csak nagy, pusztító viharban adhatja ki az energiát.

A legyőzött király.

Károly király sehogysem akarta aláírni a mozgósítást elrendelő parancsot, mert tudta, hogy Románia nem használhatja fel Bulgária szorult helyzetét a támadásra,

anélkül, hogy súlyos kritikát ne provokálna.

Míg a királynál a mozgósításról vitakoztak, a királyi palota kertjét veszedelmes mértékben növekvő embertömeg vette körül. A nép egyre ezt kiabálta:

— Háborút akarunk! Háborút akarunk! (Vrem razboiu!)

A király eltolta magát az aláírás végett eléje tett parancsot, a trónörökös meg a miniszterek azonban kapacitáltak. A nép megtudta, hogy mi történik a király dolgozószobájában és irtózatossá zajongásba tört ki. Hirtelen csönd lett egyszerre és valaki bekiáltott az ablakon:

— Ha nem irod alá a parancsot, visszamehetsz Németországba!

A király elsápadt erre és indulatosan szólt a kormány tagjai és a katonatisztek felé fordulva:

— Csaknem ötven éve dolgozom közöttük és ezt hallanom!

Mikor a király látta, hogy a tiszték rendületlenül megmaradnak a háború követelése mellett és a nép is, lehetett 45-50.000 ember a palota körül, akkor aláírta.

A trónörökös.

A nép nem tudta, hogy a háború vezetését a király Ferdinánd trónörökösre birta, nem tudta maga a tisztikar sem, csak a hadvezetés beavatott tagjai. A trónörökösöt nem tartják alkalmasnak a hadsereg fővezényeltére és aggódnak, hogy katasztrófát okozhat. Tíz évvel ezelőtt, mikor a király a tüzérség főfelügyelőjévé nevezte ki a trónörökösöt, több nagytalálkozó tüzértiszt cikksorozatot írt az „Adeverul” című lapba a trónörökös ellen, akit sem mint katonát, sem mint embert nem tartanak alkalmasnak vezető pozícióra. Kétségtelen, hogy a trónörökös háború esetén teljesen környezetének befolyása alá kerül.

Magyarországi önkéntesek.

Bukarestbe érkezett jelentések szerint magyarországi oláh diákok és parasztleányok csoportosan ajánlkoznak önkéntesnek a román hadseregbe, de hivatalosan elutasítják őket. Mivel a magyar és az osztrák határon nem juthatnak át, vagy kerülő úton jutnak be Romániába, vagy titkos hegyi úton, ahol nem foghatják el őket.

A hivatalos értesítés.

Berlin, jul. 14.

Hiteles forrásból jelentik, hogy a román kormány szombaton hivatalosan értesítette a hatalmakat, hogy európai Törökország fölmozdításából szintén részesedni akar és ugyanolyan részt követel magának, mint a milyen a többi Balkán-államnak jut.

A dunai monitorok.

Berlin, jul. 14.

A Vossische Zeitung tudósítója jelenti Orsováról: A román dunai monitorok Kladvónál állnak a szerb-román Dunahátáron. A flottilla másik része Korrábia előtt van, a hol a román csapatoknak Bulgáriába való átkelését készíti elő.

Négy román monitor ostromolja Ruscukot, Szisztovot, Lompalánkát és Nikápolyt. Egy bolgár hajóraj, egy ágyunaszád és négy torpedóhajó Szebasztopolba menekült.

Tüntetés ellenünk.

Orsova, jul. 14.

Szulinából jelentik, hogy az osztrák és magyar konzulátus épületét elpusztították.

A bolgárok veresége.

Berlin, jul. 14.

A Lokalanzeiger jelenti Belgrádból: Három nap óta elkezdett harc folyik Egripalánkánál, ahol a bolgárok kétségbeesett ellenállást fejtenek ki, hogy a Küstendillbe és Szófiába vivő utat megvédelmezzék. A szerb csapatok azonban eddig minden lépésnél megverték a bolgárokat.

Bolgár siker.

Grác, jul. 14.

Grazer Volksblatt tudósítója jelenti Orsováról: A bolgár északi hadsereg harca még tovább folyik. Ezekben a harcokban a bolgárok fokozatosan tért hódítanak, de Negotin ellen még nem intéztek támadást. A szerbek Kraguljevából negyven régi ágyut küldtek Zajecsárba. Kétszáz szerb komitási elmenekült a bolgárok elől és Brza Palánkánál elérte a Dunát.

Indul a török sereg is.

Páris, jul. 14.

Az itteni török nagykövetségen a török hadsereg közeli akciójára vonatkozóan kijelentették, hogy a török hadvezetésnek célja Drinápolyba előnyomulni és a várost megszállni. A török hadsereg együtt fog működni a görögökkel, amely egyfelől Dedeagacs irányában, másfelől Macedonia felől fogja támogatni a török hadsereget. A török akcióban 17 hadosztály összesen 170 ezer emberrel fog részt venni.

Elfogott osztrák-magyar konzul.

Szaloniki, jul. 14.

Mikor a bolgárok benyomultak Serresbe és ott a házakat kifosztogatták, elfogták az osztrák-magyar konzult hivatalnokait együtt s csak azután bocsátották szabadon, mikor 12.000 korona váltságdíjat fizetett.

Vigasztaló távirat.

Budapest, július 14.

A budapesti bolgár főkonzulnak ma vigasztaló táviratot küldött kormánya. Tudatják vele, hogy a bolgár sereg a szerbekkel szemben Offenzívába ment át és a görögöket erősen megverte. A deprimált hangulatot ezek a táviratok aligha oszlatják el.

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divattizlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

Cziffra Kálmán programja.

Ertsey Péter bucsulevele.

A függetlenségi párt jelöltje Balogh Tihamér.

Nevezetes napja volt vasárnap Berettyóújfalunak. Vasárnap jelentette be ugyanis Ertsey Péter a mandátumról való lemondását a kerület választóinak, vasárnap jelölt hivatalosan képviselőt a munkapárt és vasárnap mondta el programbeszédét Cziffra Kálmán, a párt jelöltje.

A történetekről kiküldött munkatársunk a következőket jelenti:

A jelölő gyűlés.

Vasárnap reggel 8 órára volt összehívva a berettyóújfalui kerület munkapártja. A párt tagjai hatalmas tábort alkotva, nagy számban jelentek meg a kerület minden községéből.

Az értekezletet Csapó Dezső pártelnök nyitotta meg. Beszédében kijelentette, hogy Ertsey Péter a kerület képviselője fontos tartalmu levelet intézett a választókhöz. Felkérte Orley Györgyöt, hogy olvassa fel a levelet. Orley György eleget tett a felhívásnak s egész terjedelmében felolvasta Ertsey Péter levelét. A levélben Ertsey választóinak is bejelenti, hogy lemond mandátumáról és visszaadja azt a megbízóinak. Hálás köszönetet mond ezután azért a nagy kitüntetésért, mellyel a kerület őt megtisztelte és amely által neki alkalmat nyújtott egy olyan küzdelemben való részvételre, amely Magyarország alkotmányának megvédelmezését célozta. Majd rátér az indító okra, mely őt a lemondásra kényszerítette. Az ellenzék részéről megindított hajszának tulajdonit mindent. Ő nem volt kényszerítve a lemondásra és módjában állott elégtételt keresni a bíróságnál is, melytől feltétlenül felmentő határozatot kapott volna. Nem tette, hanem becsületessége tudatában úgy vette elejét minden további hajszának, hogy lemondott mandátumáról.

Orley a levél felolvasása után abban a reményben, hogy az egész választó polgárság óhaját tolmácsolja, javasolja, hogy képviselőül Cziffra Kálmánt jelölje a párt.

Óriási lelkesedéssel és éljenzéssel fogadta el a párt a javaslatot.

Orley a javaslat után tovább beszélt. Rátért az ellenzéki jelölésre. Tudomása szerint a fővárosból Buza Barnát jelölte a párt.

A buzát az igaz, hogy szereti a magyar ember, de csak megőrölve, megsütve. Süsse meg az ellenzék a maga buzáját előbb, akkor talán elfogadjuk, de így nem kell.

Jön a jelölt.

A jelölés fogatosítása után az egész párt a pályaudvarra vonult ki.

Kevés késéssel robogott be Nagyvárad felől a gyorsvonat, melyen Cziffra Kálmán érkezett. Társaságában voltak Rednik Gábor, Markovits Manó, Markovits Antal, Barthos Adorján és a sajtó képviselői. Mikor megjelent Cziffra a koesi lejárataánál, száz és száz torok kiáltotta:

— Eljen Cziffra Kálmán!

A pályaudvaron Kerekes Gyula, a község főjegyzője fogadta Cziffrát.

Ezután kezdetét vette a bevonulás. A menet élén lovas bandérium vágatott, nyomában hatalmas kocsisor, zászlókkal díszítve.

Amerre elhaladt a képviselőjelölt, — mindenütt nagy éljenzéssel fogadta a lakosság.

A programbeszéd.

Zuhogó esőben foglalta el a választók tábora a Templom-teret, melynek közepén emelvény volt felállítva. Mikor Cziffra az emelvényre lépett, óriási éljenzéssel fogadták.

Az ováció lecsillapultával Orley György felkérte Cziffra Kálmánt, hogy adja elő programját.

Cziffra Kálmán levett kalappal kezdett programbeszédének elmondásához.

Elsősorban hála telt szívvvel mond köszönetet a vele szemben megnyilvánult bizalomért, melylyel őt a megüresedett kerület képviselőjének jelölték. Kijelenti, hogy a jelöltséget elfogadja. Ha indokolnia kellene, hogy miért fogadta el e megtisztelő bizalmat, akkor csak azt mondhatná:

— Hiv a kötelesség.

Ha tovább akarna menni az indoklásban, mely elhatározásra készítette, azt mondhatná, hogy részben érzelmi, részben politikai motívumokban találja fel az okokat.

A fő motívum, mely őt a jelöltség elfogadására készítette az, hogy itt a választó közönség faji, vallási, nemzetiségi sőt pártpolitikai különbség nélkül kérte munkásságát. Ezáltal biztosították őt arról, hogy ki lesznek küszöbölve azok a fegyverek a választásból, melyek ellenségeivé teszik a választókat egymásnak.

A jelöltség elfogadása kötelezi őt, hogy a régi politikai meggyőződését tartsa fenn. Abban a tudatban van, hogy ez a politika csak az, mely helyes. Ezen az alapon lehetséges csak az országot felvirágoztatni.

A munkapárt eddigi tevékenysége pedig erről is tett tanuságot. Rátér a függetlenségi párt munkálkodására. A történetből megállapítható, hogy a párt eddigi akciója minden politikai őszinteség hiányából született és a nép tudatlanságának kihasználásán alapult. A koalíció bukása megpecsételte a függetlenségi párt bukását. De ha nem is ezek ásták volna meg a függetlenségi eszmék sírját, abban az esetben a függetlenségi eszmék létjogosultságát a legutóbbi külpolitikai események cáfolták meg. A jelenlegi külpolitikai események legjobban azt a politikai igazságot, amit a jelenlegi kormány képvisel. A balkáni eseményekkel foglalkozik, amelyek igazolják, hogy Tisza István eljárása 1912 június 4-én nem az elnöki hatalommal való visszaélés volt, hanem a haza iránti kötelesség önfeláldozó jogos önvédelme. Ez az egy eseménye elegendő volt arra, hogy a monarchiát oly erővel látta el, mely képes volt Magyarországot egy véres háború eshetőségétől megvédelmezni. Ez által erősödött meg hatalmi helyzetünk.

A jövő teendői.

A multak tanulságai bebizonyították, hogy nekünk a 67-es politikai alapot föltétlenül fenn kell tartani, mert ezen az ala-

pon kell felépülni annak a hatalmas Magyarországnak, melynek szükséges, hogy a monarchiában a legnagyobb helyet foglalja el. Nekünk első sorban gazdasági erősítésre van szükségünk. A termelő és fogyasztó, a munkaadó és alkalmazott között keresnünk kell az összhangot, mely főfeltétele gazdasági és kulturális erőségünknek. Szükségesek kultur intézmények létesítése, mely által a nemzet erkölcsi színvonala emelkedhetik. Szükséges továbbá a jó és erélyes közigazgatás.

A munkapárt eddig mindég ezeket az eszméket szolgálta és fogja szolgálni a jövőben is. Ebből a munkából akarja ő is kivenni a maga részét, melyhez kéri a választók támogatását.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Orley György intézett még buzdító szavakat a választókhöz.

A bankett.

Délben a község háza nagytermében több száz teritékű bankett volt, melyen Miskolezy Pál mondta az első köszöntőt Cziffra Kálmánra, Grósz Ignác gróf Tisza Istvánra, Rednik Gábor Miskolezy Ferencre és családjára, Cziffra Kálmán választóira, Jakab János a hazára, Deák József Miskolezy Ferencre tette poharát.

Délután.

Délután 3 órakor Zsákára, majd Furtára ment át a jelölt. Tegnap Csökmön tartotta meg programbeszédét Cziffra Kálmán, A kerületben mindenütt oly meleg fogadásban és osztatlan lelkesedéssel fogadták a jelöltet, hogy most már megállapíthatjuk, miszerint Cziffra megválasztása kétségtelen.

A függetlenségi párt jelöltje: Balogh Tihamér.

A függetlenségi párt hétfőn tartotta meg jelölőgyűlését. Az értekezleten hosszú vita volt a felett, hogy kit tudnának felléptetni. Elsősorban Leszkay Gyulát kérték fel, hogy fogadja el a jelöltséget. Leszkay a lehatarozottabban kijelentette, hogy nem hajlandó elfogadni. Erre Buza Barnát ajánlotta valaki. Buza Barnát nem tartották alkalmasnak. A nagy népszerűségű Cziffra Kálmánnal szemben csak népszerű helyi jelölt személyétől vár a párt diadalt; ilyen engyéniségnek ismeri a berettyóújfalui párt Balogh Tihamér berettyószentmártoni földbirtokost.

Nyomban jelölték Baloghot. Küldöttségileg kérték fel a jelöltség elfogadására. Balogh eleinte kijelentette, hogy egyáltalán nem fog fellépni. Erre megindult a kapacitálás. Négyeszeri felkérés után végre elfogadta Balogh a jelöltséget.

A függetlenségi párt bizik benne, hogy Balogh Tihamér nagy népszerűsége, melynek minden felé örvend, megmenti ha nem is a kerület, legalább a zászló becsületét.

Balogh legközelebb szintén megkezdheti a kortesutat a kerületben.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

Beöthy bucsukihallgatása.

Harkányi eskütétele.

Ischlből jelentik: Gróf Tisza István nejjével és titkárával együtt szombat éjjel érkezett meg Ischlbe és a Bauer-Hotelbe szállott meg. Ugyanazzal a vonattal utazott Vértessy Géza, a felség személye körüli miniszterium államtitkára. Gróf Tisza István, a ki tudvalevőleg a kereskedelemügyi tárca betöltése és egyéb folyóügyekben jelentéstétel végett utazott Ischlbe, vasárnap délután nejjével együtt kirándulást tett automobilon a hallstäti tóhoz, a honnan esolnakon Hallstädtba mentek. Gróf Tisza István miniszterelnök este hat órakor tért vissza Ischlbe, a hol meglátogatta az uralkodó vil-lájában lakó báró Schiessl kabinetiroda-igazgatót, majd gróf Festetich Pál főkam-arást és nejét, a kik hét órakor érkeztek Ischlbe. Gróf Tisza István és neje a Bauer-szállóban vacsoráztak gróf Széchen párisi nagykövet felesége társaságában.

Báró Harkányi János, az új kereskedelemügyi miniszter, vasárnap este érkezett meg Ischlbe, a hol a Bauer-hotelben szállt meg; Beöthy László volt kereskedelemügyi miniszter az Erzsébet-hotelben vett lakást.

Báró Harkányi Jánosnak, az új magyar kereskedelemügyi miniszternek eskütétele hétfőn délelőtt 10 órakor volt, a mely-nél gróf Tisza István miniszterelnök, gróf Festetich Pál főkamaras és Vértessy Géza, a felség személye körüli miniszterium ál-lamtitkára voltak jelen. Az eskümintát Vértessy Géza olvasta fel.

A király az eskütétel után külön kihallgatáson fogadta báró Harkányi Jánost, az új kereskedelemügyi minisztert, utána pedig Beöthy László volt kereskedelemügyi minisztert.

Beöthy László bucsu-audienciája után a király gróf Tisza István miniszterelnököt fogadta.

Az új kereskedelmi miniszter kinevezése.

Félhivatalosan jelentik: A király Beöthy lemondását a kereskedelemügyi miniszterségről elfogadta és gróf Tisza István miniszterelnök előterjesztésére báró Harkányi János főrendiházi tagot nevezte ki kereskedelemügyi miniszterré, aki a hivatalos esküt a mai napon le is tette. A Beöthy László felmentéséről és báró Harkányi János kinevezéséről szóló kéziratok a holnapi hivatalos lapban jelennek meg.

Szöllőgazdasági cikkek:

kékkő, raffia, kénmáj, fonal, ojtó-viasz és pamut, rézkénpor, bordói por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szereshetők be.

Ismét árviz mindenféle.

Katonaság a gátakon. — Mennyi a kár?

Ugyátszik, nem fogunk ki az árvizből. Az egész vármegyéből szomorubbnál-szomorubb jelentések érkeztek a vármegyéhez. Ed-dig a hatóságok nem tulajdonítottak na-gyobb jelentőséget az árvizeknek, mert ab-ban a tudatban voltak, hogy csak kisebb-szerű esetekről van szó. A veszedelem állan-dósodása folytán azonban most már a köz-igazgatási hatóságok is roppant komolyan foglalkoznak az árvizzel.

Az alispán rendelete.

A belügyi és földmivelésügyi miniszte-rektől rendelet érkezett az alispánhoz, hogy az árvizkárosultakról azonnal tegyen jelen-tést és hogy a károsokat irassa össze, to-vábbá van-e szükség segélyre. Előzőleg egy másik rendelet is érkezett és pedig a főis-pánhoz. A főispántól azt akarta megtudni a miniszter, hogy mennyi rendkívüli segélyre van Biharvármegyének szüksége.

Akkor még nem lehetett tudni, mi-lyen állapotok következnek és a főispán azt a választ adta, hogy nincs szükség se-gélyre. Ez a válasz szombaton mont el. Mennyire megváltozott már mára a helyzet? Az alispán helyettese Keszthelyi Zoltán fő-jegyző sürgős rendeleteket küldött vasárnap délután tizenegy járás főszolg. bírójához, hogy hol mennyi a kár. Már tegnap Nagy Márton a központi járás főszolgabírója meg-tette jelentését.

A központi járás kára.

Nagy Márton jelentése valószínűleg az egész vármegyéből a legnagyobb károkat fogja feltüntetni. A jelentés sze-rint a központi járásból a Sebes-Körözs és Koppány Mezőtelegden elöntöttek 1000 hold földet, a kár 50000 korona. Az árviz következtében összeomlott négy ház, a kár 5000 korona, összeomlott még 8 istálló a kár 2000 korona.

Pusztajlakon elöntött terület 500 hold a kár 25000 korona.

Pósalakán elöntött terület 600 hold, a kár 30000 korona, Mezőszabolcson elöntött terület 1000 hold, a kár 50000 korona. Köröskisjenőn elöntött terület 1600 hold, a kár 100000 korona. Körözkisujfaluban elöntött terület 900 hold, a kár 80000 korona. Fugyiból és Fugyivásárhelyről még nem lehet tudni, hogy mily nagy a kár. A két köz-ségben azonban hozzávetőleg 100000 koronát kevéssel haladja meg a veszteség. Így néz ki egy járás képe. Hogy fog mutatni a vár-megye majd akkor, ha beérkezik mind a tizenegy jelentés.

Veszélyben Fugyi.

Vasárnap éjjel állandóan esett az eső. Az amugy is megáradt Körözs félelmetes magasságot ért el. A körjegyző a veszély láttára nyomban jelentést tett a vár-megyéhez és segélyt kért. Keszthelyi Zoltán alispánhelyettes nyomban intézke-dett. Személyesen kereste fel Tabéry Ármin főmérnököt és tanácskozott a továbbiak fe-lől. A következő félórában már ki volt adva a rendelet, hogy a veszélyben forgó Fugyi és Fugyivásárhely lakosságának védelmére két század katona vonuljon ki. A katonák nyomban utra keltek és megfeszített mun-kával a lakosság támogatása mellett a két községet a pusztulástól megtudták menteni.

Hétfő reggelre szerencsére lepadt a viz s a veszély elhárult.

Uj mederben folyik a Körös.

Vasárnap délelőtt valósággal rázudult a viz Köröskisjenő, Borostelek, Mezőszakadát és Kegyek községekre. A Körözs teljes erő-vel tépte szét gátjait és rohanta meg a négy községet. Körözkisjenőn az új közlekedési hidat anyira tönkretette, hogy kijavitása 15000 koronát igényel. Ugyancsak itt a ve-szedelmes ár elhagyta régi medrét és nagy kerülőt téve, új medret csinált magának. Ed-dig Kisjenő alsó végén folyt a Körözs, most a felsővégen van a medre. A kisebb hidakat teljesen elsodorta a viz. Mezőszakadát a lekaszált takarmányt mind elhordta a viz. A lakosságnak itt az állattenyésztés a főfoglal-kozása, de most az állatállományt a legala-csonyabbra kell redukálni a takarmányhiány miatt. Ez óriás veszteséget jelent a köz-ségnek, mert az állatokat alacsony árak miatt valósággal potom áron kel' eladni.

Sarkad veszedelme egy vakondturás miatt.

Sarkad szombat és vasárnap szintén nagy veszedelemben forgott. Szerencsére azonban a baj minden veszedelem nélkül elmúlt. A Körözs a gátakat a legnagyobb próbára tette. Kevésbe mult, hogy egy va-kondturás miatt az egész község viz alá nem került. A gátat ugyanis a veszedelmes állat keresztülfurta s a viz a lyukat állandóan mosta, míg egyszerre valósággal suho-gott a piszkos viz a község felé. Szerencsére a gátőrök a bajt észrevették és betömték a lyukat. A vízszabályozó társulat tegnap ka-tonaságot kért és kapott. A gátakon állandóan munkások vannak Tegnap délután egy vagon fákyla érkezett a munkások részére. A viz tegnap délután apadt.

Csökmő és Ujiráz.

Ujiráz lakosságát tegnap újból kilakol-tatták. A Körözs veszedelmesen megnőtt is-mét. A községek a megyétől kértek és kap-tak is segélyt. Tegnap külön vonattal egy valóságos mentő expedició érkezett ide. Ot-száz munkás tegnap délután csatlakozott az eddigi munkásokhoz. A viz félelmetesen nagy. A csendőrség, katonaság és a lakosság, va-lamint szakmunkások késő éjjelig voltak a gátakon és erősítették a meggyengült ré-szeket.

Halál az árban.

Misze András 52 éves körözfeketetői lakos tegnap a Sebes Körözs partján haladt, mikor a sebes viz által alámosott földön megcsuszott és a Körözsbe esett. Hulláját Barátkán tegnap reggel fogták ki. Ugyan-csak az élesdi járásban elveszett egy kis leány is, akit a viz partján láttak járkalni. Eddig még nem került meg a gyermek.

Viz alatt a Petrányi telep.

Szokatlan módon akarták elhárítani teg-nap Váradszőlős felől a fenyegető árviz ve-szedelmet. A kis Pece, a sokat gunyolt és le-nézett Pece is nekirugaszkodott és alaposan megdagadt. A Félix-fürdő felől egy gát állja el a patak útját s a rohanó viz alaposan fel-gyült a gát fölött. Tegnap már annyira nőtt, hogy néhány óra mulva elöntéssel fenyegette a községet. Erre a községi bíró felszólította

a Petrányi-telep igazgatóját, hogy nyitassa meg a gátat.

Ez azonban a telep veszedelmével járt és az igazgató megtagadta. A bíró kijelentette, hogy ebben az esetben karhatalmat fog igénybe venni, mert a község érdeke előbbre való a telepénél. Meg is nyitatta a gátat és azóta az egész Petrányi-telep víz alatt áll.

A telep igazgatósága bejelentette az esetet a központi főszolgabírósnak.

Országos árviz.

Szerte az országból mindenünne jönnek a jelentések az árviz pusztításairól. A következő helyekről kaptunk jelentéseket:

Maros-Torda.

Az ár ujjabb, jelentékeny apadása következtében a közvetlen veszedelem elmúlt. Három nap óta ma jött az első közlekedő alkalmaság: egy automobil. Hétfőig-keddig vonat még nem járhat. A helyzet az, hogy a vármegye legtermékenyebb vidéke, valóságos éléskamrája, a Maros-Nyárádvölgy és Kiskükölvölgy terményei elpusztultak. A kár vagyonban két-három millió, emberélet kettő-három pusztult el. A több emberáldozatról szóló tulzott hírek valótlanok. Az árviz után Marosvásárhely külvárosában földgáz és szénasav tört elő.

Alvinc viz alatt.

Alvinc község tegnap egészen víz alá került. Pongrácz főbíró vezetésével katonaság végzi a mentést. A kár igen nagy. A víz ma már apadásban van.

A kár Szegeden.

A Tisza áradása következtében Szeged földjeinek egy része víz alá került. A víz ezeken a helyeken elérte a két méter magasságot. Az ár eddig ötven családot tett hajléktalanná. A kár pedig mintegy százötvenezer korona. A Tisza már a múlt héten olyan magas volt, hogy Szeged város csatornáit megteltek és a szennyvíz nem folyhatott így le. Föl kellett állítani a csatornaszivó gépeket, a melyek azóta a város két végén éjjel-nappal dolgoznak.

NYOMDATULAJDONOSOK ÉS LAPKIADÓK GYÜLÉSE.

Drágább lesz a hirdetés.

A nagyváradai és nagyváradvidéki nyomdatulajdonosok és lapkiadók vasárnap délelőtt gyűlést tartottak, amelyen megbeszéltek a nyomtatványok egységes árszabását, továbbá, hogy a hirdetéseket és minden a közönséget közelebről érdeklő közleményeket egységes árszabály szerint megfizetik. Mindezeket kartell által akarják elérni, még pedig akként, hogy a megegyezés áthágását büntetnék.

Ami a nyomtatvány árának megállapítását illeti, arra nézve senkinek nem lehet kifogása, legfeljebb a nagy közönségnek. Végre is a nyomdai munkabérek állandóan emelkednek, a papír is drágább lesz mindinkább, tehát csak érdekeiket és megélhetésüket védik a nyomdatulajdonosok, ha a nem mindég tisztességes konkurencia által erősen leszorított nyomtatványárakat rendezni akarják.

A lapközlemények megfizetésének a kérdése azonban már más.

Jóllehet, hogy a lapok fenntartása napról-napra mind nagyobb költségbe kerül s

egy tisztességes és tisztességesen betartott magasabb reklam- és hirdetés árszabály csak jogos óhajuk a lapkiadóknak, de ennél tovább menni azért nem tartjuk indokoltnak és jogosultnak, mert minden lap, amely a közönség támogatásából él, bizonyos mértékig erkölcsi obligóban is van a lapot fenntartó közönséggel és a társadalommal szemben.

Amíg a magánérdekű közlemények megfizetése indokolt, éppen olyan indokolatlan azonban a közélet, a közérdeket szolgáló jótehető és emberbaráti intézményekre vonatkozó közlemények megfizetése.

A lapok morális kötelességével ellenkezik szerintünk pl. hogy az árvaházakat fenntartó nőegyletek, tüdővész ellen védekező egyesület, gyermekbarát stb. humanus intézmények közérdeket szolgáló közleményeit megadóztassák.

Ismerve a viszonyokat különben, az a meggyőződésünk, hogy ilyen kartell, ha létrejönne is, azt nem tartanák be, elsősorban éppen azok, akik most olyan nagyon hangoztatják azt.

Az értekezlet.

Az értekezleten Láng József elnökölt s jelenvoltak a váradai nyomdatulajdonosokon kívül Kabos Armin (Temesvár), Hoffmann Sándor (Debrecen), Réti Viktor (Arad), Mayer Rezső (Nagybeaskerek), Bartos Lipót (Szeged), Keppich Zsigmond (Arad), Lányi Izsó (Arad).

Hoffmann Sándor vázolta a kartell szükségességét, mert a nyomdai és hirdetési viszonyok nagyon szegényesek Nagy-Váradon. Egész oldal hirdetéseket potom összegért vesznek fel. Pedig a közönségnek sem érdeke a potom áron való hirdetés. Egységes tarifa kell, amely kötelező legyen minden laptulajdonosra. Ajánlja, hogy egységes központi hirdető irodát létesítsenek a laptulajdonosok, 30,000 korona tőkével, akként, hogy a napi lapok 100 K, a heti lapok 75 K, havi folyóiratok 50 K, a többi lapok 25 K fizessenek be. Ez az iroda teljesítse a közvetítést és az ellenőrzést.

Fehér Dezsőné elismeri a helyzet tartathatatlanságát és köszönetet mond az ország szövetség központjának fáradozásáért.

Legyen kartell.

Laszky Ármán a kartell után ragaszkodik a pönálé kötelezettségéhez, mert nem lehet hinni senkiben. Félév előtt már kész volt egy ilyen megegyezés, Sas Edével dolgozta ki, Sas Ede mégis már másnap azt írta neki: aludtam egyet a dologra, nem megyek bele! Szükséges, hogy közösen tárgyaljanak meg egyes dolgokat, — a footballmérkőzések, sportügyek, színházi mutatóreklámok közös fölvetéssel lehetségesek.

Sas Ede külföldi utazásáról beszél, azután kijelenti, hogy a laptulajdonosok jobban gyűlölik egymást, mint szeretik saját magukat. A konkurenciáról tesz megjegyzéseket és azt a kijelentést teszi, hogy a verseny odáig fajult, hogy a nagyváradai kereskedők hamisított okmányokat produkálnak annak bizonyítására, hogy egyik-másik lap a többinél olcsóbban vesz fel hirdetéseket. A kartell mellett foglalt állást, amelybe be kell vonni minden nagyváradai ujságot.

Boros Jenő elmondja a száz-százhatvan oldalas esupa hirdetéslapszámok történetét, amikor 2-6 korona egy lapoldal ára, csak-hogy tullicitálja egyik ujság a másikat. Nagy meglepetést keltett az a leleplezése, hogy egyes nagyváradai lapokat, amelyek azt hirdetik, hogy egyes számuk 10 fillér, 4 fillérért árusítanak s 10 fillért csak azok fizetnek érte, akik a viszonyokat nem ismerik.

Kabos Armin azt hiszi, hogy megfogják érteni egymást a nagyváradai lapkiadók, hisz sehol nincs olyan nagy olvasóközön-

sége helyi lapoknak az országban, mint Nagyváradon.

Nem hisz a megegyezésben.

Marton Manó nem hisz az őszinte megegyezésben, mert nem lehet ellenőrizni a laptulajdonosokat. Már tapasztalta, hogy egynémely lapkiadó hogyan játsza ki a megegyezést. Az a vád, hogy a kereskedők hamis okirattal dolgoznak, merész és lehetetlen, de volt alkalma eredeti okiratból meggyőződni, hogy egyes lapok a montenegrói izü konkurenciában hihetetlen olcsó árakat állapítanak meg. Bejelenti, hogy lapja a kartellszabályt nem tarthatja be, mert eddig is sokkal magasabb árunivót ismert.

Laszky Ármán szerint boldog lesz sok nagyváradai ujságkiadó, ha sikerül a tervezetükben foglalt árunivót elérni.

Az értekezlet kimondotta, hogy a központi hirdetőiroda tervébe belemegy, a nagyváradai lap- és nyomdatulajdonosok pedig 2 héten belül kartellbe lépnek, ha tudnak, addig megállapítandó megegyezés alapján. Eszerint több nagyváradai ujság emelni fogja hirdetési árát, a sport-közlemények, halálozás, házasság, személyi, közgazdasági, színházi és mulatóhely közlemények díját.

Ezután a nyomdatulajdonosok tárgyaltak több fontos kérdést és délben bankettra gyűltek össze a Pannóniában.

ÖTEN HALTAK MEG a mérges gombától.

Egy család tragédiája.

Alsóderna községből irtózatosszerű szerencsétlenség hírének közli. A dernai hatalmas aszfalt telepek munkás házainak egyikéből öt egyszerű koporsót kísérnek ki ma a temetőbe a lakosok. Egy egész családot pusztított ki a mérges gomba.

Ramocsa János dernai parasztgazda házában történt a borzalmas szerencsétlenség. Pénteken este gombát vacsoráztak otthon és reggelre a család valamennyi tagja halott volt.

A gazda anyósa, özvegy Kerekési Lőrincné készítette a vacsorát. Ő is szedte az erdőben a gombát délután. Esőzés után volt az idő és így az erdő vizes pázsítja telve volt friss gombával.

Az öreg asszony örömmel látott a szedéshez és hamarosan egész kasra való érkezett haza. Ugy látszik azonban, nem nagyon ismerte a gomba fajait és nem tudta megkülönböztetni az ehető a mérges gombától.

A házbéliek nekifogtak a gomba tisztításához, s közben hol egyik, hol másik szomszédasszony fordult meg Ramocsaéknál. Nézegették a gombát, és figyelmeztették Ramocsaékat:

— Nem ettem én még ilyen gombát, nem lehet az jó. — Bolondgomba lesz az, — mondták a szomszédok, de az öreg asszony letorkolta őket, hogy jobban tudja ő, milyen gomba a jó.

El is készítették és este a család jóízűen megvacsoráztak belőle. De alighogy lefeküdtek, a fiatalasszony hirtelen rosszul lett, borzasztó gyomorgöresök lepték meg. Pár perc múlva a két kis gyerek, a 3 éves Mari, és az egy éves Flóra is rosszul lettek, az öregasszony szintén. A férj tehetetlen volt és mire segítségért mehetett volna, őt is elfogták a mérgezés tünetei. Irtózatosszerű volt. Az egész család tehetetlenül vergődött és

borzasztó kinok között jajgatva kiabáltak segítségért.

A szomszédok, akik hamar meghallották a szerencsétlenséget, sietve mentek hozzájuk, de a mérgezéssel szemben tehetetlenek voltak. Kocsival rohantak Felsődernára, dr Kornfusz József gyári orvosért. Mire azonban az orvos megérkezett, késő volt, nem lehetett segíteni, a család minden tagja: *Ramocsa János, a felesége Ramocsa Jánosné szül. Kerekesi Katalin s a két kis gyermek, Ramocsa Mária és Ramocsa Flóra halott volt már.* Borzasztó kinok közt kiszenvédtek. A gazda anyósa, a 70 éves Kerekesi Lőrincé még életben volt, de már ő rajta sem lehetett segíteni, reggelre ő is meghalt.

A lakosság körében óriási a részvét a gombamérgezés szerencsétlen áldozatai iránt.

Liliputi Róza

meg akarta vesztegetni a rendőrtisztet. De csak szép szóval.

Elmaradt bűnvádi feljelentés.

Tegnap délelőtt veszedelmes csábításnak volt kitéve egy rendőrtisztviselő. Tápasztalatlan emberrel egész könnyen megéshetett volna valami lapsus, de a rendőrtisztviselő rendületlenül ellentállott, megőrizte komolyságát és így megmentette a hivatalos helyiség tekintélyét is.

Az idilli jelenet előzménye az volt, hogy a délelőtti hivatalos órák alatt egyszer csak beállit az iparügyosztályhoz egy kistermetű, csinos arcú liliputi leány. Bodó Imre megkérdezte tőle:

— Mi tetszik?

A liliputi leány pergő nyelvel adta elő, hogy ő bizony azért jött, hogy neki munkakönyvet adjanak. Szeretne beállni egy vegyeskereskedésbe kiszolgáló leánynak. Hát ha lenne olyan szives a tekintetes ur...

— Kérem oda nem kell munkakönyv, mondja a rendőrtiszt. Beállhat egész bátran.

A kis termetű leányzó ezt tettetett csodálkozással vette tudomásul, de azért nem távozott. Zavartan babrálta a kötényével.

— De azért csak tessék adni nekem munkakönyvet. Mert van ott ám a fűszeres bolt mellett egy *korcsma* is, én ott is ki akarok szolgálni...

— Ja, az egészen más! Hát miért nem mondja, hogy pincérlány akar lenni. Akkor bizony kell a munkakönyv. Adja ide a keresztlevelét.

Bodó Imre nézi-nézi a gyűrött, rosszillatú irást. *Fekete Rózá*nak hívjuk és 1896-ban született.

— Baj van kérem. Hány éves maga?

— Tizenhét.

— Ne mondja!... Nem lehet annyi hiszen 1896-ban született. Már pedig aki 18 éven alul van, az nem kaphat munkakönyvet. Maga még nem mehet kiszolgáló leánynak korcsmába. Fiatal.

— De már voltam is más városban.

— Ezt nem hiszem el, de akár volt, akár nem volt, tőlünk nem kap munkakönyvet.

A kis liliputi leány erre előszedte minden rutinját, hízelt, mosolygott, illegette, billegett s dicőrtte a rendőrtiszt rózsapiros arcát.

Eleinte összenéztek a tisztviselők. Aztán szigorú hangon rendreutasították, mire *Fekete Róza* sirva fakadt:

— Majd adok én maguknak!... Felmegyek a főkapitányhoz, feljelentem. Megtudnák azt csinálni, hogy 17 helyett 18-at irjanak, csak nem akarnak. Rosszak.

Dühösen eltávozott és tényleg fentjárt a bűnügyi osztálynál, ahol fel akarta jelenteni Bodót. Itt aztán felvilágosították, hogy Bodó helyesen járt el. És megbüntették 5 koronára, amiért a hivatalos helyiségben meg nem engedett módon viselkedett. A feljelentés persze elmaradt.

A rab huszár szökni akart.

Leugrott a várbástyáról.

Konecz József ezelőtt öt évvel vonult be a Vilmos huszárezredbe. Azóta majdnem többet volt becsukva, mint szabadon. Igen veszedelmes ember, aki nem riad vissza semmiféle gonosztettől s egyáltalán nem fél a büntetéstől.

Még mint fiatal katona, ezelőtt 4 évvel, mikor az ezreddel Aradon keresztül vonultak, egy éjjel kirabolt egy ékszerész boltot. Három és fél évi nehéz rabságot ült érte.

Az elmúlt évben pedig, mikor Pestmegyében volt az ezreddel nagygyakorlaton, egy juhnyáját hajtott el s eladta a birkákat. Ezért most vizsgálati fogságban ül.

Megunta azonban a magányosságot s megkísérelte, hogy ott hagyja a fogházat s garázdálkodhassék egy kicsit.

Vasárnap reggel szökés szerint a kápolnába kísérték a rabokat, szuronyos fedezet mellett. Mikor az isteni tiszteletéről visszakísérték a rabokat a garnizon áris-tomba, Konecz József huszár hirtelen felrohant a bástyára s leugrott a mély sáncárokba.

A fegyveres őrk azonnal utánarohantak, de Konecz a dezenter huszár már menekült a sáncárok bokrai között. A tizedes többször megállásra hívta fel, amire azonban Konecz József nem reagált, hanem futva igyekezett elérni a sánc szelét, hogy feljusson az utcára.

A tizedes utána lőtt, de nem talált, egy arasznyira a menekülő huszár feje mellett szivott el a Manlicher kemény magja.

A szökésről már értesült őrség is üldözöbe vette a huszárt, de a lövés zajára a többi katonák pár pillanat alatt talpon voltak s elébe kerültek a menekülő katonának, aki végre is belátta, hogy élve nem menekülhet s jobbnak látta, ha megadja magát.

Azonnal erősen megvasálták s visszakísérték a börtönbe.

A szökési kísérletért szigorú fegyelmi büntetést kap s így egy darabig nem látja a napot.

Az őrséget szigorították s még egyszer nehezebb lesz megugrania, pedig mikor visszakísérték a börtönbe, csak azt hajtogatta, hogy:

— Ha most nem sikerült, majd sikerül máskor.

Ennek azonban alighanem — lefujtak.

..FIREK..

Tájékoztató.

Julius 20. Katholikus Népszövetség nyári mulatsága a Püspök fürdőben.

* **Személyi hir.** *Schenker Ferenc*, a Magyar Bank r. t. vezérigazgatója négy heti nyári üdülésre Rohitsch-fürdőre utazott.

* **A király az árviz kárvallottjainak.** Ischlből jelentik: A király a marostórdai árviz kárvallottjainak fölségítésére tízezer koronát adott.

* **Halálozás.** Dr Molnár Istvánné szül. Kalenda Ilona a hó 12-én életének 45. évében elhunyt. Temetése 14-én délután 2 órakor volt Derecskén.

* **Hymen.** Dr Pelle János és Zwickl Ilonka esküvőjüket a közözs-utcai ág. evangélikus templomban folyó évi július hó 20-ik napján d. e. fél 12 órakor tartják.

* **Nagyvárad oláhok a harctéren.** Bukarestben tömegesen jelentkeznek az önkéntesek és feltűnő nagyszámban magyar állampolgárok, akik Orsovától Brassóig húzó határvonalon utlevél nélkül szöknek át. A bukaresti Minerva című napilap tegnapi számában közli, hogy *háromezer erdélyi román jelentkezett eddig önkéntesnek a román hadseregben* és ugyancsak ez a lap írja, hogy naponta száz meg száz magyar alattvaló tódul az összeíró bizottságok elé. A lap által közölt névsorban rengeteg *nagyvárad* és *aradi joghallgató* van, akik szintén utlevél nélkül szöktek át a határon és nyomban felvették magukat az önkéntes légióba.

* **Börttermelési központ.** A földművelésügyi miniszter kiváló súlyt kíván fektetni az okszerű borkészítés fejlesztésére és terjesztésére. Valamint a börtérképesítés előmozdítására. Szükségesnek tartja ezt annál is inkább, mert már évek óta egyre több a panasz a miatt, hogy szőlősgazdánk börtermésüket különösen a finomat és értékesebb fajborokat megfelelő áron nem képesek értékesíteni, ami annál nagyobb baj, mert a munkabéreknek az utóbbi években történt jelentékeny emelkedése és az évenként föllépő szőlőbetegségek ellen való védekezés költsége miatt a szőlőművelés egyre több kiadást igényel. E bajok orvoslása végett az ország fontosabb borvidékein oly állami börtérképek létesítését vette célba, melyekbe szőlősgazdák börtermésüket szakosított kezeléssel és előnyösebb értékesítés végett beküldhessék. Mint az ország egyik legkiválóbb börtérképező vidékének gócpontján Biharvidéken szándékozik a miniszter az egyik ilyen állami börtérképet létesíteni.

* **Dr Deákné** nagyvárad fogtechnikus elutazott fürdőre, amit ezután hoz páciensei tudomására.

* **Betörés.** A múlt éjszaka a Gilányi-utcában az *Adria-malom* árusító üzletében betörés történt. Az üzlet utcai redőnyét fel-feszítették, részben összetörték a betörők. Az üvegajtót pedig enyves papírral nyomták be, hogy csörömpölés ne történjék. A lisztraktár pénzes fiókjában a vasárnapi bevétel (mintegy 112 korona) volt. Tegnap reggel a betörés színhelyére *Boit György* és *Vass Albert* titkosrendőrök kimentek, akiknek sikerült az üvegajtó ablakán ujjlenyomatokat felvenni. Ez alapján széleskörű nyomozás indult meg.

* **Párbaj Margitán.** Margitáról jelentő tudósítónk: Sulyos feltételű párbajt vívtak a községben dr. Steinhauss József berettyószéplaki orvos és dr. Szöllősy Barna. A felek egyike sem sérült meg. A párbajnak egy heves utcai összetűzés volt az oka.

* **Jóismerősök.** Brázda Juliánna megismerkedett a cirkuszban Fodor János-néval. A leány azt mondotta, hogy 6 ilyen későn nem mer elmenni Széles-utca 73. sz. alatti lakására, szívesen venné, ha neki éjjeli szállást adna. A jószívű Fodorné magához vette a leányt. Reggel jó édes kávé adott vendégének, mire Brázda Juliánna ezt megköszönve eltávozott. Takarítás közben észrevette Fodorné, hogy a szekrényből egy dohánytárca 10 koronával elveszett. Elment Brázda Juliánna keresni a Széles-utca 73. szám alá, hogy megtudja tőle, nem-e vitte el tévedésből a dohánytárca pénzzel együtt. Nagy ámulatára Fodorné a Széles-utca végén tapasztalta, hogy 73-as ház nincs. A rendőrségre sietett, hogy Brázda Juliánna feljelentsen. A rendőrség előtt jól ismert Brázda Juliánna tegnap sikerült elfogni, aki beismerte, hogy ellopta a pénzt és a tárcát és hogy csak megelőző napon szabadult ki 3 hónapos fogság büntetés után; de mert neki sem pénze, sem cipője nem volt, kénytelen volt ily módon pénzhez jutni: azonban tagadja, hogy panaszossal a cirkuszban ismerkedett meg, hanem a fogházban szerezte az ismeretséget. Brázda Juliánna, mint javíthatatlan, ismételtén a fogházba került.

* **A Körösbe fult.** Szomorú gyerektörte történt tegnap délben. Az éhes Körös újabb áldozatot követelt. Lent az ősi tanya felé gyerekek játszottak a víz partján. Pálcákat dobáltak a suhogó víz hátrára és gyönyörködtek, hogy milyen mohón kapja el az ár. Két kis leány és Krecza Demeter voltak a bohó gyerekek, akik közül a kis 10 éves Krecza hirtelen beleszédült a sodró árba. A kis leányok visongására odafutottak a szülők is. Telefonáltak a mentőknek és a rendőrségnek. A rendőrség részéről Bodó László sietett ki, dr. Ertler t. orvossal és Bott György detektívvel. A mentők Jeremiás János szakasparancsnok vezetése alatt mentek ki, de már csak a holttestet tudták kihuzni. A hullát bevitték a hullaházba, ahonnan a szülők temették el.

* **Honvédzenekar a Royalban.** A m. kir. honvédzenekar ma hangversenyt tart a Royal-kávéház és Rimanóczy-étterem teraszán válogatott műsorról. Tekintettel a vascorázó közönségre, a hangverseny 8 órakor kezdődik. Kedvezőtlen idő esetén a hangverseny elmarad.

* **Gyanus fénykép.** A rendőrségi traktus második emeletén vannak a kerületi felügyelők helyiségei. Itt kering át a város sok apró baja, mindig sokan ácsorognak a folyosón. Érthető tehát, hogy volt bámulója annak a földön fekvő női fényképnek, amely Kemény L. Ignác ajtaja előtt feküdt. Az emberek diszkrétan mosolyogtak, azt gondolták, hogy valaki át akarta itni emlékül a kedves portréját. Az egyik polgár aztán bevitte Kemény kapitánynak, hogy találta a folyosón. A fénykép egy csinos arcú nőt ábrázol. Ez áll rajta: Blankának szeretettel ápolónőjétől. A hátlacon: 1906 III. 10. Iona. Tehát el kellett ejteni minden kombinációt... A fénykép a talált tárgyak közé került.

* **Különlegességi** cukorka- és csemegetőüzlet csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniére** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemegető különlegességek ízét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok.

Költő a toloncházban.

Nem mindennapi vendége van a toloncházban. Egy költő, nőhódító és rövid idő alatt talán a világfűrdők legnagyobb Don Juanja. Kolozsvárról internálták ide, ahol kávéházi botrány miatt összeütközésbe került a rendőrséggel.

Ez az érdekes ember — Göboly Ernőnek hívják — most szomorúan gondolkozik arról a babérról, amit költeményei révén gondolt szakíthatni a dicsőség fájaórl. A szomorú, szennyes emberek között lesütött szemekkel sétál és várja az indulás óráját és az ihletet. T. i. most sem hagyja nyugodni a Muzsa. Költ verset, regényt, szindarabot.

Beszélgetésbe elegyedtem Göboly Ernővel. Kikérdeztem élettragédiáiról és mindenről, ami érdekes lehet egy ilyen helyre került ember életében. Szükszavuan, halkán beszél.

— Abáziában megismerkedtem egy előkelő kereskedő lányával. Megszerettük egymást. Az az csak én. Mert tetszik tudni, a nő mindig úgy tesz, hogy az ember előtt öngyilkossági kísérletet komédiázik, a hátamögött pedig kineveti. Túrtem. Aztán megtörtént a dráma. Ott kellett hagyni Abbaziát. Ez mindennek az oka.

— Ott kapta a sebet a homlokán?

— Dehogy! Ez olaszországi emlék. Velencében lésstem a bicikliről. Olaszország! Ez az egyetlen ország, ahol minden szerelem és minden szép...

Sóhajt Göboly Ernő, mintha halkán üdvözlőné Velencét.

— Mivel foglalkozik? Miből él?

— Irok. Különösen a kolozsvári tartózkodásom alatt irtam sokat. Most pedig egy regényt dolgozom. Egy szindarabot írok. A témája természetesen az életem, az én viszontagságos életem.

Az utóbbiakat kicsit szinpadias pózzal, remegő hangon mondta. Mintha tényleg nagyon megrázta volna az élet.

A többiek, a szomorú, a szennyes emberek összebujva nézik a kellemes külsejű Göbolyt. Nézik és mosolyognak. Hogyne! Egy ember van közöttük, aki verseket ír, aki németül, olaszul is beszél! aki urnak látszik, aki ha kiszabul, elmegy ebből az országból, ahol

— a kezdő, fiatal tehetségeket nem értik meg és minden kis semmi botrány miatt becsukják.

* **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változtatós műsorról. **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. **Biró Irénke** csellóművész, **Kováry Józsa** priménesz, **Báthory Adél** zongoraművész, **Földesy Lili** kitűnő harmonista, **Füredi** nővérek dob és hegedű művésznők és **Várady Franciska** nagybőgős, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegencesit vasoszlopok, üvegházak, vastatók, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyitott Rákóczi-ut 18. Meglehető olcsó és szolid árban szerezhető be finom férfiingek a 2—, láb- ravalók 1—, gyermek-kötények —50, gyermek harisnyák —24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3—, férfi és gyermek sapkák már —36 fillértől, női kesztyűk —18 fillértől, vászoncipők —60 ftól. Mindezeneken kívül kaphatók férfi és női harisnyák, női elott lüster és vászon kötények, férfi és női esőernyők, elott és siffon szoknyák, bőr és acél áruk és sétatötek nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyujtót —50 fillérjével árusítjuk ki.

* **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett.

* **A városban számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni**, amint a hölgyek táncoskznak egymás között a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátylek is kaphatók. Telefon 130 sz.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

* **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urí, női- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc** utca 17. Telefon 832 sz.

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak**. Meghívásra azonnal megjelenek.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készíti mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasza.

* **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K. Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

* **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazarcikket a legjobban a **Párisi bazarban** a Sas alatt lehet vásárolni.

* **CSODASZÉP**, friss, idej termései csemegeszőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztráliai idej alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és malata sörök. **MERTZ NANDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Okleveles tanítónő** — mérsékelt díj mellett — órákat ad iskolai tantárgyakból, valamint zongora és hegedűből, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanít rajzot és olajfestést is. Lakatos-utca 11. sz. a.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serac Aurél söresarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dróher-sör és dupla maláta sör, kitzinó borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x Az „Erdélyi Kereskedelmi és Autombilforgalmi r.-t.” itteni fiókja június hó 1-én Kórház-utca 6. sz. alatt modernül berendezett, ujonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános megelégedést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóhely az autotulajdosok között régen érzett közük-séget pótol.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

**Utazó bőröndök,
utazási cikkeket
legjobban és leg-
olcsóbban**

**STERNBERGNÉL,
Szent László-tér 2. sz.**

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét és fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávét 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Vigyázat!!

**DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)**

CIMFESTŐ, ZOMÁNTABLA KÉSZITŐ
EMKE és PANNONIA KÖZT
ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN
TELEFON 839 SZ.

Kossuth-utca 2 sz.
házban a volt Tóth
Zsigmond féle **üzlet-
helyiség** azonnal ki-
adó. Értekezhetni a
Polg. Tak.-pénztárnál

**OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre**

**Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.**

Telefon 783. :: Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.

Idegesség, gyomorbélzavarok, gyengeségi állapotok gyógyítása edző vizgyógymódokkal Női-bajok, szivbajok, érelmeszedés ellen szénsavas fürdők, **moor, sósfürdők.**

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésesebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE
kávéház emeletére) helyezte át.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. ezám. alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS
(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9 sz.
Bacs-ház. Telefon 865.)

Végzi a FOGÁSZAT körébe eső összes műveleteket a MODERN FOGÁSZAT és FOGTECHNIKA LEGÚJABB VIVMÁNYAI szerint, LEGMESSZEBBENŐ KEZESSÉG MELLETT. IDEGÖLÉS, FOGTÖMÉS, FOGHUZÁS TELJESEN FÁJDALOM NÉLKÜL.

VILLAMOS MEGÁLLÓ.

Telefon 865. Telefon 865.

SPORT

Kassa Nagyvárad ellen.

NAC-KAC = 0; 3.

Érzékeny s egyelőre pótolhatatlan vereség érte vasárnap első csapatunkat, a NAC-ot, s az általa legméltóbban reprezentált nagyváradai sportot. Ama diszes versenyek sorozatában, melyet az egyes kerületek bajnok-csapatái az elsőségért s a legjobb vidéki csapat címéért folytatnak, Kassával szemben elbukott s így mindjárt a turnus elején kiesett a harcból. A mult heti örömnapp után annál keserűbb ez a csalódás és leveretés. A szomorú eset a költő igazságot példázza s beteljesedett rajtunk is hogy: „A sors kénye hány-vet. — Játzsza emel és mosolyogva ver le“.

Nem egészen a NAC-on mult, hogy győzelem helyett vereség, dicsőség helyett lealázás ért benünket s ez az egy vigasztaló a dologban. Fedezetsorunk ugyan gyenge volt, de a balsikert mégis több kedvezőtlen körülmény okozta. Első sorban az elázott s kriminálisan rossz pálya, azután a bíró szemebetünő pártossága s hogy nem a NAC multkor rekonstruált teljes csapata játszott.

A több napi esőzés tetejébe még verseny előtt is nagy zápor esett. Valóságos árvíz volt a pályán is, a nagyközönség köztük rők is, sárban vízben jártak. Némi rendezés után mégis engedélyezte a bíró a bajnoki versenyt, mely nem annyira verseny, mint parforce labdarugás volt.

A kassai csapatnak jobban konveniált a sáros pálya, a mieink sűrűn csusztak, bugdácsoltak és dressüket sötétre festette a sár. Sipszó után a NAC ügyes és szerenéses kezdéssel leszalad, de Strasser a kapu előtt elesuszik. A KAC nagy elemében érzi magát a sárban s rendkívül gyors mozgással és precíz helyezkedéssel magához ragadja a vezetést. Az első goal pár pere mulva megszületik s elég hamar jön a folytatása is. Időnkint a NAC is intéz pár támadást a kiegyen-

lítés érdekében, de több lövés, valamint Kürschner kornerből való fejelése célt téveszt. Az első félidőben a KAC minden kísérlet dacára megtartja fölényét és 3 goal előnyt szerez.

A második félidőben a NAC óriási erőfeszítéseket tesz, hogy legalább eldöntetlenné tegye e versenyt, gyönyörű játékkal fölénybe is jut, de nagy balszerencse miatt nem tud goalt rugni. A közönség türelmetlenül kiabál, ideges, valósággal vibrálnak a kétes percben, de a győztes éljen az utolsó percben bereked. A másik félidő mindkét részen goal nélkül ér véget.

A fásasztó mérkőzésen Kürschner és Strasseren kívül Bráhm, Hoffmann, Obláth, Katona tüntette ki magát. A kis Jakobovits ezuttal is pompás kapus volt.

Meccs után a közönség viharos tüntetést rendezett a rosszindulatu bíró: Sugár István ellen, aki csak a nagyváradai közönség intelligenciájának köszönheti, hogy inzultus nem érte. A különben is nem reális mérkőzés ellen úgy az Ungvári AC, mely már utban volt mihozzánk s Debrecenből tért vissza, mint a NAC, mely egyáltalán nem volt elkészülve a kassaiak fogadására, legközelebb óvást adnak be.

A NAC minden körülmények között elégtelt akar venni és az első alkalommal revanchera szólítja fel a kassaiakat.

Uszóverseny, A Bihari Vivó Club uszóversenyének nevezési zárata várakozáson felül sikerül, amennyiben az összes váradai elubbokon kívül a Miskolci AK, Kolozvári Kereskedelmi Akadémia Sportelub, Debreceni TE és a Rákosliget UE adták le teljes uszógárdájuk nevezéseit és így nemcsak látványossági szempontból lesz sikerült a BVC uszóversenye, hanem sportszempontból is elsőrangú fog produkálni. Különösen kiemelendő a gazdag programból a hármas vízipólo mérkőzés a Miskolci AK, Kolozvári KASE és BVC pólócsapatai között. Erre az érdekes körmérkőzésre a BVC egy igen értékes tiszteletdíjat tűzött ki és ezuttal a mérkőzések csak nyerni fognak a szépségben. A verseny utáni Garden-Party vezetése dr. Böszörményi László kezeiben van és az 5 agilis személye elég garancia a sikerre. A verseny d. u. 4 órakor kezdődik és a vendégeknek az éjjeli órákban külön vonat áll rendelkezésére. A verseny a Püspökfürdőben lesz e hó 20-án.

NYILTÉR

Nyilvános köszönetemet

fejezem ki annak, ki szives volt a nagyváradai „Tiszántúl” 1913. június 12-iki számát nekem Berlinbe elküldeni, miáltal értésemre jutott, hogy a tulajdonomat képező „Pável Sós-fürdőt” társtulajdonosaim eseti gondnok utján részemről is „eladták”.

Pavelu Mihály

Berlin-Charlottenburg-i kir. műegyetem mérnök jelöltje.

Berlin, NW. 87. Huttenstrasse 21. III.

KORN és SCHUBERTH

toilet- és divat festőművészek

megérkeztek.

Műterem: ERZSÉBET-LIGET INCZE-VILLA.

Ujdonság! Ujdonság!

Bármilyen kalapok és napernyők különleges művészies mosható festékekkel leendő megfestése.

Irodai órák: reggel 8-9-ig

„ „ délután 2-3-ig

„ „ este 7-9-ig

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magántanfolyamot” ahol mindazon tanulók, a kik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: ugymint „egyszerű és kettős könyvtelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban”

érettségire is előkészítünk.

Június hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors-, gép- és szépirásra

uj tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

TÁVIRÁTOK

Tisza Istvánné és a király.

Ischl, július 14.

Ő Felsege ma magas kitüntetésben részesítette a miniszterelnök feleségét. Gróf Tisza Istvánnénak az 1. oszt. Erzsébet ordót adományozta. A kitüntetést dr. Uray István kabinetirodai titkár még ma átadta a grófnénak.

Beöthy László kitüntetése.

Bécs, jul. 14.

A király fél 3 órakor udvari ebédet adott, melyen jelen volt a többek között gróf Tisza István és Beöthy László is. A király a távozó Beöthy Lászlónak első osztályu vas-korona-rendet adott. Beöthy külön bucsukiballgatáson fogja megköszönni a királyi kitüntetést.

Baranya bizalma.

Budapest, jul. 14.

Baranya vármegye ma 211 szavazattal 40 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. Elhatározták, hogy megfestetik Tisza István életnagyságu arkéjét.

Két bizalom.

Budapest, jul. 14.

Borsodvármegye közgyűlése ma egyhangulag bizalmat szavazott a kormánynak.

Szatmárnémeti város törvényhatósági bizottsága 55 szavazattal 10 ellenében bizalmát fejezte ki az új kabinet iránt. Tisza Istvánt a város diszpolgárává választották.

Erdélyi pusztulások.

Marosvásárhely, jul. 14.

(Saját tud.) Az árviz elmosta a vasuti töltést. Szováta fürdő viz alatt áll. A falvakban állandóan kong a harang. A kár több millió. A miniszter 600.000 kor. segélyt küldött.

Besztercebánya, jul. 14.

(Saját tud.) A városban több ház romba dőlt. A telefon használhatatlan. A városba egy hét óta nem érkezett vonat. Nincs posta sem. Csak távirati összeköttetés van.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Kérse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemegé kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, költöz-hárs, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára !!**

UJDONSÁG!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép, tartós billentyűkkel ellátva. Ara tekkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal — csak 6 korona —

Wagner a hangszerkirály országzserte elismert elsőrendű hangszerárúháza, BUDAPEST JOZSEF-körut 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. **Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra.**

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Alapított 1893. Freund Benjámín Alapított 1893. műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület. RITKA ALKALOM. Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.</p>	<p>Táray Sándor telefon 558. telefon 558. NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. SZ. Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégek, vegyünk lánckútat MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1 sz.</p>	<p>Deutsch Simon bútor-asztalos Ór-u. 6. Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.</p>
<p>Oláh Sándor épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43. Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.</p>	<p>Jenny Jenő órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsán felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik.</p>	<p>Petry Árpád órák- és műszerész Nagyvárad, Rákóci-ut 9. Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerészeti munkák szakszerű javítása elfogadtatik.</p>	<p>Uj keztüis és sérvkötő készítő !! Keztük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készítettnek. Báli keztük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások es javítások azonnal eszközölktenek Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca</p>

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhivom 18 év óta fennálló jőnevű telepe: mre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesitem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve kiváló tisztelettel
Balogh János.

J É G S Z E K R É N Y E K | kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK** és **FORMÁK** | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

„Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.